

Eva-Maria Krämer

Rasy, psów

po pochodzenie • wzorzec FCI • charakter

ponad
400
ras

Spis treści

Wstęp do 1. wydania niemieckiego 6

Wstęp do 4. wydania niemieckiego 6

Psy rasowe i ich hodowla 7

Kilka rad przed kupnem psa rasowego 7

Jak posługiwać się tą książką 9

Typy psów 10

Psy pasterskie, zaganiające i stróżujące . . . 10

Psy trzymane w domu i podwórzowe 11

Szpice i psy pierwotne 12

Psy do towarzystwa 12

Psy myśliwskie, teriery 13

Podział ras na grupy według FCI 16

do 30 cm wysokości w kłębie 20

30 do 39 cm wysokości w kłębie . . . 50

40 do 49 cm wysokości w kłębie . . . 88

50 do 59 cm wysokości w kłębie . . 118

60 do 69 cm wysokości w kłębie . . 204

70 cm i więcej wysokości w kłębie 274

Ważne informacje 336

Objaśnienia fachowych pojęć
kynologicznych 336

Adresy związków kynologicznych
w krajach należących do FCI 340

Skorowidz nazw 345

Wstęp do 1. wydania niemieckiego

Praca nad tą książką była dla mnie czymś więcej niż dziesięcioletnią przygodą. Nie skończy się ona na pewno wraz z ukazaniem się książki. Stale przecież powstają nowe rasy psów i dowiadujemy się czegoś nowego o rasach już istniejących. Zbieranie zdjęć i informacji do mojego archiwum wiodło mnie przez całą Europę, z Węgier do Szkocji, z Portugalii do Norwegii. Z niewieloma wyjątkami mogłam sama sfotografować psy wszystkich ras, poznać je przy tym i zebrać cenne informacje. Moje poszukiwania kierowały mnie często na drogę przygód i prowadziły po całym świecie, z Japonii poprzez Amerykę do Rosji i Australii. Dzięki pomocy ambasad nawiązywałam kontakty z hodowcami psów dawno zapomnianych ras. Dużą rolę odgrywał czasami przypadek; tak np. dowiedziałam się o rasie cane corso z Włoch – w ostatnim momencie, z amerykańskiego czasopisma kynologicznego. Chciałabym w tym miejscu podziękować za nieocenioną pomoc moim zagranicznym przyjaciółom, a w szczególności: dr Elżbiecie Kováčovej-Pecárovej, dzięki której mogłam sfotografować kilka psów ras wschodnioeuropejskich; Brance i Marjanowi Kocbek, którzy pomogli mi w odkryciu rzadkich ras jugosłowiańskich; Manuelowi Borges, Joao Valente i Marleen van Wolferen, którzy pomagali mi zdobywać informacje o rasach portugalskich; Tonny'emu Popelier i Madeleine Hiemstra, którzy do-starczyli mi wiadomości o rasach psów gończych. Podziękowania składam także przedstawicielom związków kynologicznych i hodowcom psów ra-

sowych, którzy pomagali mi weryfikować teksty o rasach, a w szczególności Paulowi Kühlwetter za rady przy opisywaniu ras myśliwskich. Chciałabym również podziękować właścicielom psów, którzy wykazali dużo cierpliwości podczas fotografowania ich czworonożnych przyjaciół. No i jako ostatniemu, ale nie mniej ważnemu, mojemu mężowi – za wyrozumiałość, bez której powstanie tej książki nie byłoby możliwe. Pani Iris Kick z wydawnictwa chciałabym podziękować za wyjątkowo miłą współpracę, co jest koniecznym warunkiem stworzenia każdej książki. W książce mojej opisałam wszystkie rasy psów zatwierdzone przez Międzynarodową Federację Kynologiczną (FCI) i zarejestrowane w krajowych związkach kynologicznych, a także rasy nie mające jeszcze oficjalnej rejestracji, lecz odnotowane po części w księgach wstępnych, oraz psy wyhodowane celowo do określonych zadań, nie reprezentujące jednak czystej rasy. Tych ostatnich jest na pewno dużo więcej niż opisanych, a przeprowadzenie podziału było czasami bardzo trudne. Dlatego też celowo pominęłam niektóre rasy amerykańskie, które nie mają żadnego znaczenia w Europie.

Książka ta spełni swoje zadanie, jeżeli dostarczy interesującej lektury miłośnikom psów, a przyszłym właścicielom psa rasowego pomoże wybrać odpowiedniego towarzysza.

Eva-Maria Krämer

Lohmar, wiosna 1990 roku

Wstęp do 4. wydania niemieckiego

Cieszę mnie bardzo, że mogłam na nowo opracować tę wzorcową książkę, która w ciągu ostatnich lat stała się znana także na rynku międzynarodowym, a również, że mogłam zaktualizować teksty i zdjęcia, dołączając informacje o nowych rasach. Dzięki kolejnym podróżom, sięgającym aż do Azji i Australii, mogłam pogłębić swą wiedzę. Uczenie się w czasie takich podróży jest bardzo fascynujące.

Także tym razem pragnę podziękować pełnym zaangażowania pomocnym mi osobom, które przyczyniły się do stworzenia tej książki. Dziękuję Carli Cruz, Cory Leed, Philowi Taormina, Philippe'owi Touret i jako ostatniej, ale nie mniej ważnej Heidrun Hol-

zapfel za mozolną pracę przy aktualizacji danych dotyczących wzorców ras. Wyrażam podziękowanie stowarzyszeniom hodowlanym za udostępnienie dokumentacji i doradztwo, a pani Angeli Beck z wydawnictwa Franckh-Kosmos za jej cierpliwość przy opracowywaniu książki.

Hodowla psów rasowych zmienia się stale i to wydanie na pewno nie jest ostatnie, dlatego będę wdzięczna za wszelkie inicjatywy i wskazówki uzupełniające.

Eva-Maria Krämer

Seelscheid, styczeń 2002 roku

Jak posługiwać się tą książką

Nazwa jest zazwyczaj używanym określeniem rasy. Synonimy tej nazwy zaznaczono w tekście tłustym drukiem. **Na marginesie** zamieszczono informacje o wysokości w kłębie podanej we wzorcu, masie ciała, umaszczeniu i ewentualnych odmianach. Obok ras zatwierdzonych przez FCI opisano niektóre rasy nie spełniające jeszcze warunków potrzebnych do zatwierdzenia ich na forum międzynarodowym, ale których hodowla jest wspierana przez członków FCI na obszarze własnego kraju. Występują także psy rasowe hodowane niezależnie od tego zatwierdzenia. Jednak przebieg takiej hodowli nie zawsze jest kontrolowany.

Opisy ras przedstawiają pożądany typowy charakter psa. Dzięki selekcji na określone cechy, prowadzonej przez pokolenia, istnieje duże prawdopodobieństwo, że pies danej rasy będzie się odznaczał pożądanymi cechami charakteru. Mimo to istnieją też wrodzone wady, ponieważ pierwotne zachowania stadne i instynkt łowiecki wilka są nadal obecne w naturze naszych psów rasowych. Wychowywanie i hodowla kształtują także w dużej mierze ich zachowanie. Złe doświadczenia mogą na przykład z psów lubiących dzieci uczynić zagrożenie dla nich, a z psów zazwyczaj przyjaznych w stosunku do człowieka – złośliwe. Ważne jest poznanie własnych oczekiwań i przekazanie tego hodowcy. Na podstawie swojego doświadczenia może on wyszukać odpowiednie dla nas szczenię. Zaznaczony w opisie rasy przyjacielski stosunek psa do dzieci oznacza, że pies będzie dobrym towarzyszem dzieci swoich właścicieli, i to wówczas, gdy będą one rozsądnie wychowywane. Psa i dziecko nie można spuszczać z oczu. Psy nie są przecież zabawkami!

Z dokładniejszego opisu wyglądu przedstawieli ras zrezygnowałam, zastępując go **zdjęciem** typowego. Wiele sfotografowanych psów to championy i zwycięzcy konkursów, co mówi samo za siebie. Opis wzorca można otrzymać w związku kynologicznym. Ważne jest natomiast, żeby człowiek i pies pasowali do siebie charakterem, a człowiek mógł prawidłowo ocenić potrzeby psa.

W Niemczech prawo o ochronie zwierząt zabrania kopiowania uszów i ogona (wyjątek stanowią psy szkolone na polowania). Dlatego postarałam się sportretować tylko psy z niekopowanymi uszami i ogonem. Nie zawsze było to możliwe, ponieważ fotografowałam psy także w ich krajach ojczystych

lub pracujące psy myśliwskie. W Polsce prawo o ochronie zwierząt nie zabrania kopiowania uszów i ogona, ale coraz częściej spotkać można psy z niekopowanymi uszami i ogonem (przyp. tłum.).

Rasy opisane w książce podzielone zostały według **wielkości psów mierzonej w kłębie**, ponieważ jest ona istotnym kryterium przy wyborze psa. Wielkość psa określa się, mierząc jego wysokość w kłębie (końce łopatek na grzbiecie) w pozycji stojącej. W grupie psów mających więcej niż 70 cm w kłębie występują często także znacznie większe. Podane tu liczby mają na celu pomóc w uzyskaniu pewnej orientacji. W każdej grupie wielkości rasy zostały uporządkowane według podobieństwa i pokrewieństwa. Grupy wielkości oznaczono różnymi kolorami marginesów.

Skorowidz nazw zawiera także wszystkie synonimy. Dzięki alfabetycznemu porządkowi szybko można odnaleźć każdą rasę. Podział na grupy ras zatwierdzonych przez FCI przedstawiono na stronie 16.

Na końcu książki po opisach ras umieszczono słowniczek zawierający objaśnienia kynologicznych wyrażań fachowych, jak również adresy związków kynologicznych w różnych krajach, gdzie zawsze można otrzymać adresy hodowców i dowiedzieć się o terminy wystaw.

Amatorom ras niezatwierdzonych przez FCI nie mogłam podać żadnych wiążących adresów. Kontakty można nawiązać poprzez internet lub ogłoszenia w czasopismach kynologicznych.

Baset artezyjsko-normandzki

► **Baset artezyjsko-normandzki**

Wielkość 29–37 cm
(opt. 30–36 cm)

Masa ciała 15–20 kg

Umaszczenie

trójbarwne (białe i płowe z czarnym czaprakiem);
dwubarwne (płowo-białe)

Kraj Francja

Nr FCI 34

Francuskie krótkonożne psy gończe

Basety francuskie są krótkonożnymi psami gończymi znanymi już w XVI w. Nazwa ich pochodzi od francuskiego *bas* – niski. Krótkonożność jest wynikiem wrodzonego, dziedzicznego skrócenia kości kończyn (*chondrodystrophia fetalis*). Już starożytni Egipcjanie znali takie psy, można więc przypuszczać, że mutacja ta nie jest niczym niezwykłym. Krótkonożne psy gończe są takie same, jak ich „normalni” krewniacy i nie wykazują żadnych cech skarlowacenia. Nie są więc małe, lecz duże na krótkich nogach. Dawnie basety istniały we Francji w prawie wszystkich rasach psów gończych. Obecnie są jeszcze tylko cztery. Te stare odmiany pochodzą od przodków dzisiejszych psów gończych, gończych celtyckich, z których uzyskano cztery rasy królewskie (psa św. Huberta z Ardennes, płowo-czerwonego psa gończego z Bretanii, szare psy Ludwika

Świętego i białe psy królewskie). Bretończycy i Szkoci pochodzili z tego samego ludu i utrzymywali ze sobą kontakty, należy więc przypuszczać, że krótkonożne szkockie teriery zostały skrzyżowane z krótkonożnymi basetami, przede wszystkim z szorstkowłosymi basetami bretońskimi. Krótkonożne psy myśliwskie mają wiele zalet, chodzą bowiem wolniej po tropach i myśliwi mogą im lepiej dotrzymać kroku. Wchodzą też łatwiej w gęste zarośla i sprawdzają się jako norowce. Charakterystyczne jest dla nich głoszenie zwierzyny. Tak jak wszystkie psy gończe, basety wykazują wyraźne zachowania socjalne. W towarzystwie człowieka czują się dobrze, a w stosunku do dzieci są łagodne i miłe. Nie nadają się natomiast do roli psów stróżujących i obrończych, są bowiem samowolne i obdarzone dużą pasją łowiecką. Ważne jest więc konse-

Pełna prezentacja wszystkich ras

Prawdziwej przyjaźni podobno nie można kupić za żadne pieniądze. A **pies to najlepszy przyjaciel człowieka**. Obdarzy Cię przyjaźnią wierną, bezwarunkową i na zawsze. Ale... musisz go kupić. I pamiętaj, że przyjacielowi trzeba odwzajemniać przywiązanie i przysługi.

Ta książka pomoże Ci wybrać najlepszego przyjaciela. Sprawdzisz w niej, co możesz zapewnić wymarzonemu psu i czego oczekiwać od niego. Przekonasz się też, czy pies, którego już masz, odpowiada wzorcowi, jaki ma wrodzony temperament oraz jaki tryb życia najbardziej mu odpowiada.

Znajdziesz tu:

- portrety ponad 300 ras psów, zilustrowane znakomitymi zdjęciami,
- opisy wymagań i charakteru różnych ras,
- krótką historię każdej rasy.

Niezbędny podręcznik dla każdego miłośnika psów. Bieczenna pomoc dla właściciela, a także dla planujących wybór wymarzonego czworonoga.

SKLEP Księgarnia internetowa LAS KSIĄŻEK www.laskiazek.pl	 Oficyna Wydawnicza	 Zamówienia telefonicznie: 22 564 08 00	Cena: 45 zł ISBN 978-83-7763-334-2
		 Zamówienia faksem: 22 564 08 03	 Księgarnia internetowa: www.multicobooks.pl e-mail: biuro@multicobooks.pl